

Update Duurzaam Westergouwe

Inleiding

In de opstartfase van Westergouwe is bepaald dat Westergouwe een wijk met een duurzaam karakter moet worden. Maar wat betekent duurzaam eigenlijk? En welk ambitieniveau willen we bereiken in de nieuwe woonwijk? Om antwoord te geven op deze vragen en het thema duurzaamheid inhoudelijk vorm te geven, gaan zowel externe deskundigen als deskundigen van de organisaties van de samenwerkingspartners, in teams en met elkaar aan de slag, tijdens een aantal interactieve bijeenkomsten. Door middel van deze update geven we een korte uiteenzetting van de status en de planning voor de komende maanden.

Deelnemende partijen

Het Projectbureau Westergouwe heeft interne en externe specialisten op het gebied van duurzame gebiedsontwikkeling, duurzame energie en duurzaam wonen uitgenodigd om zo een netwerk van experts te creëren. Hierbij valt te denken aan kennisinstituten als Alterra, Ecofys, Deltares, SenterNovem en Stichting Bouw Research. Op het gebied van omgaan met water is ook Oasen aangesloten. Rekam adviseert in datacommunicatie en Cyclus NV is aangetrokken als specialist op het gebied van afvalinzameling. Vanzelfsprekend worden zij ondersteund en begeleid door betrokkenen vanuit de gemeente Gouda, Volker Wessels Vastgoed, Heijmans, het projectbureau Westergouwe en de stedenbouwkundige: Kuiper Compagnons.

Uitgangspunten

In de startnotitie Duurzaam Westergouwe staan de uitgangspunten voor duurzaamheid benoemd. We maken onderscheid in drie ruimtelijke niveaus: Vastgoed, Civiel en Nutsvoorzieningen. In de uitwerking is voor elk onderwerp een team samengesteld dat verantwoordelijk is voor de inhoudelijke uitwerking. Projectbureau Westergouwe voert de (proces) regie en faciliteert en ondersteunt de verschillende teams.

Methodiek

Er is bewust gekozen voor een pragmatische benadering met een instrument dat duurzaamheid meetbaar maakt door middel van prestatie-indicatoren: DPL (Duurzaamheids Prestatie op Locatie). De kern van DPL is een rekenmodel waarin diverse gegevens over de te bouwen wijk worden ingevoerd en punten worden toegekend voor de mate van duurzaamheid. DPL wordt door VROM voorgesteld als methode om duurzaam te ontwikkelen. Het resultaat van de bijeenkomsten van de verschillende teams zal een pakket van duurzaamheidsmaatregelen zijn. Daarvan wordt door bureau StateGis een DPL opgesteld waarin 24 indicatoren berekend worden als basis voor een duurzame leefomgeving.

Planning

Op dinsdag 7 juli vindt de eerste bijeenkomst plaats met alle betrokken partijen rondom het thema Duurzaamheid. Dit vormt tevens het startsein voor de uitwerking. Deze eerste bijeenkomst staat in het teken van inventarisatie, structurering en rubricering van alle mogelijke duurzaamheidsmaatregelen (long list) en het uitwisselen/delen van kennis.

Tijdens de tweede bijeenkomst, die plaatsvindt op 25 augustus, worden de meest kansrijke maatregelen (short list) aan het kernteam voorgelegd. Dit kernteam bestaat uit de drie voorzitters van de verschillende teams en de projectdirecteur van Westergouwe, Pieter Stoffels. Het kernteam formuleert uit de shortlist opties voor een pakket van duurzaamheidsmaatregelen.

Op 1 oktober is de derde afsluitende bijeenkomst gepland, die in het teken staat van het samenstellen van een definitief pakket maatregelen op het gebied van duurzaamheid.

Hierna brengt het kernteam een advies uit aan de opdrachtgevers wat tot formele besluitvorming moet leiden.

Update

Projectbureau Westergouwe zal vanaf nu regelmatig een update verzorgen over het thema Duurzaamheid. Heeft u in de tussentijd vragen, neem dan gerust contact op met Gert-Jan van den Dries, telefoonnummer 06-27 00 31 26 of via e-mail: info@westergouwe.eu.

Update Duurzaam Westergouwe

Nummer 2 - 12 augustus 2009

In de opstartfase van Westergouwe is bepaald dat Westergouwe een wijk met een duurzaam karakter wordt. Maar wat betekent duurzaam eigenlijk? En welk ambitieniveau willen we bereiken in de nieuwe woonwijk? Om antwoord te geven op deze vragen en het thema duurzaamheid inhoudelijk vorm te geven, gingen deskundigen op dinsdag 7 juli met elkaar aan de slag tijdens de eerste interactieve bijeenkomst van Duurzaam Westergouwe. Een korte impressie van de dag.

Aanpak

Interne en externe specialisten op het gebied van duurzame gebiedsontwikkelingen, duurzame energie en duurzaam wonen werden uitgenodigd om met elkaar te brainstormen. Er werd onderscheid gemaakt in drie ruimtelijke niveaus.

In het team **Vastgoed** werd gebrainstormd over de onderwerpen *energie* (passief of actief/ energieneutrale woningen), *materiaalgebruik en afval* (inclusief gezondheid) en *gebruikskwaliteit* (cultuurhistorische waarde).

Bij het **Civielteam** stonden onderwerpen als *water- en grondzaken* (waterrobuust bouwen), *biodiversiteit*, *openbare ruimte* (materiaal en afval, cultuurhistorische waarde) en *transport en infrastructuur* centraal.

In het laatste team, **Nutsvoorzieningen**, werd gediscussieerd over onderwerpen als *energiesystemen* (zoals warmte en elektra), *water-* (drinkwater, hemelwater, infiltratie en rioolwater) en *datacommunicatiesystemen*.

Zonder belemmeringen werd de breedte opgezocht in de verschillende teams. Onderliggende belangen en visies van de verschillende partijen speelden nauwelijks een rol en er werd op een positieve en enthousiaste manier met elkaar van gedachten gewisseld.

Resultaten

Maar liefst 500 ideeën werden ingediend. Deze voorstellen werden gerubriceerd in vier categorieën:

1. *Best practice*: altijd doen.

De hierin vallende maatregelen zijn technisch bewezen, snel implementeerbaar en leveren geld op. Denk hierbij aan goede voorlichting over duurzaamheid aan de toekomstige inwoners van Westergouwe door middel van een Duurzaam Westergouwe Bespaarpakket of het toepassen van gescheiden afvalstromen tijdens de bouwperiode.

2. *Quick win*: geen reden om het niet te doen.

Maatregelen en ideeën die hierbij passen, zijn eveneens technisch bewezen, ze leveren geen vertraging in tijd op en zijn budget neutraal.

Bij Quick win valt te denken aan het gebruik van duurzame materialen tijdens de bouw, maar ook het creëren van ruimte voor fietsers in de wijk.

3. *Laag risico*: het overwegen waard.

Ideeën in deze categorie kosten weliswaar geld of leveren vertraging op in tijd maar hebben ook een duidelijke meerwaarde op bijvoorbeeld comfort, toekomstwaarde en/of marketinginstrumenten. Voorbeelden van ideeën in deze groep zijn mogelijkheid bieden tot sproeien met oppervlaktewater of een hogere inzamelrequentie van afval in de wijk.

4. *Hoog risico*: wellicht interessant voor toekomstige fases.

Ideeën en maatregelen die tijd en/of geld kosten of die nauwelijks of geen waarde hebben voor marketing, maar wel innovatief en vernieuwend zijn, vergen nader onderzoek. Denk hierbij aan het realiseren van serres in de woningen in Westergouwe of het aanleggen van een infrastructuur voor elektrisch oplaadbare auto's.

Planning

Op dinsdag 25 augustus staan de deskundigen voor de uitdaging om de vele ideeën om te zetten naar concrete voorzieningen binnen de ruimtelijke niveaus en de samenhang daartussen. Daarvoor worden eerst de hoofdkeuzen en primaire richtlijnen benoemd, die gedurende de ontwikkeling van de wijk niet of nauwelijks veranderen. Vervolgens worden aan de hand van de resultaten van de eerste bijeenkomst de voorzieningen bepaald. Aldus ontstaat een shortlist van de opgedane ideeën die voorgelegd wordt aan het kernteam dat bestaat uit de voorzitters van de drie teams en de projectdirecteur van Westergouwe. Het kernteam formuleert een conceptpakket van duurzaamheidsmaatregelen.

Op 1 oktober wordt door het kernteam met de medewerking van enkele interne en externe specialisten het definitief pakket van maatregelen samengesteld. Hierna brengt het kernteam een advies uit aan de opdrachtgevers wat tot formele besluitvorming moet leiden.

Update

Projectbureau Westergouwe verzorgt regelmatig een update via een nieuwsbrief over het thema Duurzaamheid.

Heeft u vragen, neem dan gerust contact op met Gert-Jan van den Dries, telefoonnummer 06 - 27 00 31 26 of via

e-mail: info@westergouwe.eu. Wilt u deze update niet meer ontvangen, dan kunt u dit via dit e-mailadres kenbaar maken.

Update Duurzaam Westergouwe

Nummer 3 - 27 augustus 2009

De vorige update stond in het teken van de terugkoppeling van de eerste sessie Duurzaam Westergouwe en de vooruitblik naar bijeenkomst nummer 2 op dinsdag 25 augustus. In deze 3e update weer een impressie van de dag, de resultaten en aandacht voor het vervolg.

Korte terugblik

De eerste bijeenkomst op 7 juli stond in het teken van het inventariseren en structureren van maatregelen. Interne en externe specialisten op het gebied van duurzame gebiedsontwikkelingen, duurzame energie en duurzaam wonen, ontwikkelden die dag ongeveer 500 ideeën: de zogenaamde longlist. Tijdens de tweede bijeenkomst werd gezamenlijk een shortlist van kansrijke maatregelen opgezet. De werkwijze van de drie thematische teams, **Vastgoed**, **Civiel** en **Nutsvoorzieningen**, was als volgt:

- 1 Door ieder team werd op een hoger abstractieniveau dan individuele maatregelen, de relevante aspecten, de hoofdkeuzen, benoemd.
- 2 Voor elke hoofdkeuze is gediscussieerd over de verschillende opties en is aangegeven wat volgens de deelnemers het meest duurzaam is.
- 3 Voor de overige maatregelen is gekeken of ze kunnen worden afgedekt door het gebruik van prestatie-indicatoren of een functionele of prestatie-eis.
- 4 Voor de resterende individuele maatregelen is bepaald welke in aanmerking komen voor de shortlist, op basis van bijvoorbeeld het verwachte duurzaamheidseffect of bewezen technische, financiële of praktische inpasbaarheid.

Belangrijke resultaten

Door het team Vastgoed wordt aangegeven dat duurzaam presteren vorm kan krijgen door het inzetten van het instrument GPR Gebouw: de Gemeentelijke Praktijk Richtlijn. De vijf thema's waarop GPR Gebouw toetst (energie, milieu, gezondheid, gebruikerskwaliteit en toekomstwaarde) zeggen allemaal iets over de kwaliteit van het vastgoed. De shortlist aan maatregelen heeft een hoger ambitieniveau dan het formele kader en de normen en voorschriften die in Nederland wettelijk verplicht zijn. De komende weken maakt het team de vertaalslag naar wat de financiële impact van verschillende ambitieniveaus zijn en naar juridische inbedding ervan.

Voor het team Civiel geldt dat tal van praktische maatregelen samengevoegd zijn die, zonder dat een uitgebreide afweging nodig is, meegenomen kunnen worden bij de inrichting van de openbare ruimte, de aanleg van de groenvoorzieningen en infrastructuur en de materiaalkeuze. Deze maatregelen kunnen tijdens de verdere uitwerking dienen als aanwijzingen en richtlijnen voor projectontwikkelaars, architecten en bouwbedrijven. Op het gebied beter bouw- en woonrijp maken komt naar voren dat de vrijheidsgraden beperkt zijn. Wel zijn voor het bouw- en woonrijp maken aanbevelingen gedaan om de nadelige milieueffecten tijdens de realisatie te kunnen beperken en de eisen aan de kwaliteit van het zand dat voor ophoging van het gebied wordt gebruikt.

De belangrijkste hoofdkeuze voor het team Nutsvoorzieningen was de afweging tussen een collectief warmtesysteem en de toepassing van energiezuinige warmtebronnen per woning. Voor beide mogelijkheden zijn argumenten te geven. Voor de definitieve keuze is aanvullende kennis nodig op onder meer de financiële haalbaarheid van beide opties.

Samengevat is bij alle teams gebleken dat bij de uitwerking van duurzaamheid in de wijk de (toekomstige) bewoners een belangrijke rol spelen. Bijvoorbeeld door toekomstige inwoners van Westergouwe te laten participeren (ook in financiële zin) in de keuze en beheer van duurzame energievormen of de wijk zo in te richten dat bewoners worden gestimuleerd gebruik te maken van het openbaar vervoer of de fiets.

Vervolg

Het instrument DPL (duurzaamheidsprofiel van een locatie) wordt ingezet om de effecten van maatregelen die tijdens de sessies ontwikkeld zijn, meetbaar te maken.

De financiële haalbaarheid van de maatregelen wordt getoetst aan de hand van planeconomische prestaties tijdens de projectrealisatie en de financieel-economische effecten daarna. Voor het operationeel maken van wat heet de 'marketingmeerwaarde' van de maatregelen wordt een aanzet gegeven met richtlijnen die voor langere tijd vastliggen.

Op 1 oktober wordt het definitieve pakket van maatregelen samengesteld door het kernteam. Enkele interne en externe specialisten adviseren het kernteam hierbij. Hierna brengt het kernteam een advies uit aan de opdrachtgevers wat tot formele besluitvorming moet leiden.

Heeft u vragen over deze update of wilt u meer informatie ontvangen over duurzaamheid in Westergouwe, neem dan gerust contact op met Gert-Jan van den Dries, telefoonnummer 06 - 27 00 31 26 of via e-mail: info@westergouwe.eu.

Wilt u deze update niet meer ontvangen, dan kunt u dit via dit e-mailadres kenbaar maken.